

3

LATVIJAS SOCIĀLDEMOKRĀTIJAS
METĀLISTU GRUPA.

VĒSTURISKĀ IZZIŅA
1915.g. - 1917.g.

PA - 25. fonds

I Pasaules kara sākumā, vācu armijai iebrūkot Ziemeļfrancijā, latviešu sociāldemokrātiskie emigranti evakuējās uz neokupētajiem Francijas apgabaliem.

Bijušie Latvijas Sociāldemokrātijas (LSD) Longvī grupas biedri Sennazēras pilsētā izveidoja LSD Atlantijas grupu.¹

Daži Atlantijas grupas biedri, meklējot darbu devās uz lielākiem rūpniecības centriem. Nonākuši Lionā, viņi 1915.g. 28. novembrī nodibināja LSD Metālistu grupu.²

Dibināšanas sapulcē ievēlēja grupas biroju. Tā kā grupā bija tikai 5 biedri, birojs sastāvēja no sekretāra un kasiera, kuri izpildīja arī bibliotekāra pienākumus.³ Vēlāk, kad biedru skaits pieauga, bibliotekāru ievēlēja atsevišķi.⁴

Metālistu grupa ietilpa 1912.g. izveidotajā LSD ārzemju grupu Koporganizācijā un ievēroja kopīgos LSD Ārzemju grupu statūtus. Grupas iekšējās darbības regulēšanai 1916.g. vidū tika izstrādātas instrukcijas.⁵ Tajās norādīts, ka grupas galvenais mērķis ir apvienot visus Lionā un tās apkārtnē dzīvojošos LSD biedrus, izkopt viņu šķiras apziņu, pievērst partijai jaunus biedrus, atbalstīt LSD idejiski un materiāli.⁶

Katru mēnesi tika noturētas biedru sapulces.⁷ Grupa pasūtīja laikrakstus "Strādnieks", "Cīņa" u. c., uzturēja sakarus ar pārējām grupām Francijā un Koporganizācijas vadošo orgānu - Ārzemju Grupu Biroju (ĀGB). Par aktuālām tēmām tika lasīti referāti,⁸ pieminētas dažādas rezolūcijas. 1917.g. februārī grupas ietvaros nodibināja izglītības pulciņu, kurš nodarbojās galveno-

¹ Skat. LSD Atlantijas grupas (PA-23.fonds) Vēsturisko izziņu

² LVA, PA-25.f., 1. apr., 1.l., 8. lp.

³ Turpat, 9. lp.

⁴ Turpat, 19.o.p. lp.

⁵ Turpat, 52.lp.

⁶ Turpat, 53.lp.

⁷ Turpat

⁸ Turpat, 72.lp.

kārt ar sociāldemokrātiskās literatūras analīzi.

Darbības aktivizēšanu kavēja kara apstākļi, vājie pasta sakari ar citām pilsētām, stingrā korespondences cenzūra un policijas uzraudzība.

Augot revolucionārajam noskaņojumam Krievijā, 1917.g. pavasarī Metālistu grupas biedri steidzās uz Dzimteni. 1917.g. 24.jūnijā Lionā vēl palikušie trīs biedri noturēja pēdējo sapulci, kurā nolēma Metālistu grupu likvidēt.⁹ Grupas dokumentus pārveda uz Londonu un nodeva ĀGB.¹⁰

Vadošā arhiviste

L.Vītola

L. Vītola

---

⁹ LVA, PA-25.f., l. apr., l.l., 81. lp.

¹⁰ Turpat, 87. lp.